

Příloha k protokolu o SZZ č.

Diplomantka: **Jana Dvořáková**

Vysoká škola: Pedagogická fakulta JU, Katedra českého jazyka a literatury

Aprobace: ČJ-OV/ZŠ

Datum odevzdání posudku: 19. 5. 2011

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Eva Niklesová**

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Výzkum žákovského pojetí pravopisné problematiky na druhém stupni ZŠ

Primárním cílem předkládané diplomové práce bylo zmapování úrovně znalostí vybraných pravopisných jevů v prostředí sekundární školy.

V **části teoretické** (s. 11–27) je hlavní pozornost věnována pojednání o edukačních aspektech pravopisné problematiky. Diplomantka podává komentovaný přehled nejnovějších tištěných a elektronických zdrojů pro efektivní výuku a procvičování pravopisu a shrnuje výhody a nevýhody různých typů pravopisných cvičení na 2. stupni ZŠ. Pro možnost srovnání českého edukačního prostředí s prostředím jinonárodním uvádí diplomantka též aktuální poznatky o stylu a problémech ve výuce pravopisnému učivu ve Slovenské republice, dále pojednává o problémech cizinců při osvojování českého pravopisu a o historii výuky pravopisu v českých zemích. Relevantní součástí teoretické části je též přehled některých nejnovějších teoretických vymezení pojmu *pravopis* a pojednání o funkcích pravopisu a jeho druzích. Teoretická část představuje zdařilou odbornou základnu pro následující část praktickou, jež tvoří hlavní jádro práce.

V **části praktické** (s. 28–88) bylo prováděno dotazníkové šetření, kterého se zúčastnilo celkem 50 dívek a 51 chlapců z 8. a 9. ročníku 1. Základní školy v Novém Městě na Moravě. V rámci tohoto anonymního dotazníkového šetření byla mapována obeznámenost žáků a žákyň s vybranými pravopisnými jevy. Diplomantka veškerá získaná data zpracovávala s velkou pečlivostí, o čemž svědčí velice podrobné vyhotovení přehledných a tabulek a grafů, v nichž je vždy uvedena úspěšnost a chybovost jednotlivých respondentů, a to včetně procentuálního vyjádření. Kladně lze hodnotit skutečnost, že zvláštní pozornost diplomantka věnovala komentování výsledků žáků a žákyň integrovaných. K cenným údajům patří informace o pravopisných jevech, které žákům a žákyním činily obtíže největší (údaje jsou vždy rozděleny dle aspektů pohlaví a ne/integrovanosti daného jedince), a o jevech, v nichž se nevyskytovala chyba žádná. Diplomantka vyvozuje závěry i o případech ne/chybování v identických pravopisných jevech u všech sledovaných respondentů. Vhodnou součástí komentářů k výsledkům jsou i poznámky o nepozornosti některých žáků při vyplňování dotazníků (např. je uveden humorný případ záměny písmen *ž* a *b* – místo správného *vinárna U Zelené záby* bylo – vinou nepozornosti – doplněno *vinárna u Zelené báby*, viz s. 42). Z šetření mj. vyplynulo, že největší problémy žákům činila oblast interpunkce – v průměru tuto problematiku respondenti ovládají na 61 %, přičemž v porovnání s ostatními cvičeními, jež byla součástí šetření, patří tento výsledek k nejhoršímu. Tímto zjištěním se zároveň zčásti potvrdila jedna z hypotéz (diplomantka předpokládala, že „*interpunkce bude respondentům činit značné potíže. Zvládnutí interpunkční problematiky by mohlo mít padesát procent úspěšnosti.*“, s. 10). Navzdory očekávání diplomantky, že „*největší*

potiže budou mít respondenti se psaním velkých písmen. Problematika bude mít více jak padesát procent chybovosti.“ (s. 10), se tato hypotéza nepotvrdila. Šetření ukázalo, že pravopis velkých a malých písmen respondenti ovládají v průměru na 80 %. Genderové hledisko vyvstalo u závěrečného vyhodnocení získaných dat – ve všech devíti pravopisných cvičeních dosáhly dívky – v porovnání s chlapci – lepších výsledků. Diplomantka uvádí, že se „nevyskytl jediný případ, kdy by chlapci dosahovali větší úspěšnosti než dívky.“ (s. 87). Tento výsledek diplomantka rovněž předpokládala.

Diplomovou práci uzavírá oddíl věnovaný metodám pro zvýšení efektivity výuky pravopisného učiva na 2. stupni základních škol. Diplomantka zde uvádí konkrétní náměty do výuky, a to jak přejaté, tak vlastní.

Největší odborný klad předkládané práce spočívá ve velice pečlivém a podrobně zpracovaném vyhodnocení dat dotazníkového šetření a ve využitelnosti získaných dat pro další pedagogické výzkumy.

Z hlediska formálního lze kladně hodnotit především logické členění kapitol a precizní grafickou úpravu tabulek, obrázků a grafů, jež jsou podrobně komentovány a porovnávány.

Diplomantka prokázala výbornou schopnost práce s odbornými prameny – vzhledem k zaměření práce se soustředila zejména na zdroje nejnovější, avšak neopomíná uvádět i zdroje staršího data tam, kde je to nutné.

Z hlediska stylistického lze hlavní slabinu práce spatřit v opakování identických frází při deskripci získaných dat („z tabulky vyplývá“, „k jevům nejobtížnějším patří následující“ apod.). Vzhledem k velkému množství tabulek a grafů je však naprosté vyhnutí se určité stylistické monotónnosti jen těžko možné.

Ojedinelé stylistické neobratnosti (s. 15 – „získané hodnoty dotazníkového šetření, kterou se zabývá výzkumná část“, s. 21 – „Diktát tvořivý si žáci sami diktují věty“, s. 25 – „je důležité upozornit na spolupráci, při které je důležitá vzájemná pomoc“) a překlepy (s. 11 – „vzdělaného jednice“, str. 94 – „ztavit do folie“, s. 98 – „žáci se dopouštějí ... mnoho hrubých chyb“) nemají vliv na celkově dobrý dojem z odevzdané práce.

Otázka k obhajobě: Proč nebylo využito získaných poznatků o nejproblematictějších jevech (např. oblast interpunkce) při vymýšlení vlastních nápadů pro zvýšení efektivity pravopisného učiva?

Práci doporučuji k obhajobě.

-- výborně --

Návrh na klasifikaci diplomové práce: .....

.....

podpis vedoucí diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 19. 5. 2011

Stupeň kvalifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------